

„Patriotyzm oznacza umiłowanie tego, co ojczyście: umiłowanie historii, tradycji,
języka czy samego krajobrazu ojczyściego.
Jest to miłość, która obejmuje również dzieła rodaków i owoce ich geniuszu (...)
Ojczyzna jest dobrem wspólnym wszystkich obywateli i jako taka,
jest też wielkim obowiązkiem.”

Jan Paweł II „Pamięć i tożsamość”

PATRIOTYZM JEST W NAS

Innowacja pedagogiczna dla uczniów klas IV – VI
na lata 2013/2014 2014/2015/ 2015/2016

Opracowanie:
mgr Aldona Przybylska mgr Halina Zawada

Kołobrzeg 2013

SPIS TREŚCI

1. Wstęp
2. Cele innowacji
3. Opis innowacji
4. Metody i techniki pracy:
5. Planowane osiągnięcia (efekty):
6. Ewaluacja
7. Produkt końcowy innowacji:
8. Środki dydaktyczne
9. Bibliografia

„...człowiek swoją głębszą tożsamość ludzką łączy z przynależnością do narodu, swoją zaś pracę pojmuję także jako pomnażanie dobra wspólnego wypracowanego przez jego rodaków, uświadamiając sobie przy tym, że na tej drodze praca ta służy pomnażaniu dorobku całej rodziny ludzkiej”

Jan Paweł II

1. WSTĘP

Wychowanie patriotyczne i obywatelskie zawsze pełniło bardzo ważną rolę w polskim szkolnictwie. Kształtowanie postaw patriotycznych służy identyfikacji narodowej i kulturowej. Przygotowuje do życia w społeczeństwie.

Patriotyzm wyraża się w przywiązaniu do swej Ojczyzny, ziemi rodzinnej, obyczajów oraz kultury narodowej, w szacunku dla ludzi, którzy ją tworzyli. Wychowanie patriotyczne należy powiązać z treściami i zadaniami innych dziedzin wychowania, mając na uwadze harmonijny rozwój różnych sfer osobowości dziecka. Pierwszoplanowym zadaniem wychowania patriotycznego dzieci jest troska o ich szczęście, zdrowie oraz dobre samopoczucie. Kształtowanie patriotyzmu jest doniosłym zadaniem nauczyciela, to on bowiem przygotowuje nowe pokolenie Polaków. Już w grupie najmłodszych dzieci można budzić przywiązanie do ojczyzny oraz swego miasta. Kształtować uczucia, z których po latach zrodzić się powinien prawdziwy patriotyzm. Można to czynić na wiele różnych sposobów. Problematykę patriotyczną przybliżają dziecku pewne wizualne symbole i znaki. Do symboliki narodowej zaliczamy: godło, barwy państwowe, herby miast, sztandary. Realizując innowację, należy zwrócić uwagę na szacunek względem tych symboli. Wykorzystując dziecięcą ciekawość oraz stałą gotowość do poznawania i przeżywania, formować możemy plastyczną, wrażliwą naturę dziecka tak, by kiedyś słowo „Polak” i „Ojczyzna” wypowiadało z jak największą dumą.

Innowacja zakłada uatrakcyjnienie programu szkoły, wykorzystanie twórczego potencjału uczniów, rozwój postaw patriotycznych związanych z tożsamością kultury narodowej, umożliwia kreatywne uczestnictwo w wydarzeniach kulturowych i politycznych, kształtuje więzi z krajem ojczystym.

Przygotowuje młode pokolenie do pełnienia ról prospołecznych. Jest wartością uniwersalną. Trzeba go budować stopniowo poprzez działalność dydaktyczno wychowawczą, ponieważ nikt nie rodzi się patriotą. Przekazywanie treści patriotycznych jest obowiązkiem każdego nauczyciela bez względu na wiarę i przekonania polityczne.

2. CELE INNOWACJI

Główne cele innowacji:

- rozwój postaw patriotycznych związanych z tożsamością kultury narodowej;
- rozbudzanie szacunku i poczucia dumy wobec dorobku minionych pokoleń;
- wzmacnianie więzi historycznych, kulturowych i narodowych;
- kształtowanie więzi i świadomości obywatelskiej z krajem ojczystym;
- kształtowanie świadomości bycia Europejczykiem.

Cele szczegółowe:

- rozbudzanie uczuć patriotycznych,
- kształtowanie postawy szacunku do kultury i tradycji polskiej, symboliki narodowej, postaci wielkich Polaków, świąt państwowych i rocznic,
- promocja aktywnej postawy obywatelskiej,
- rozwijanie poszanowania postaw prospołecznych i dobra wspólnego,
- wzmocnienie identyfikacji z miejscem pochodzenia,
- kształtowanie postaw odpowiedzialności za siebie, swoją miejscowość i swój kraj,
- kształtowanie postaw szacunku dla innych narodów i kultur,
- umożliwianie kreatywnego uczestnictwa w wydarzeniach kulturowych i politycznych,
- kształtowanie odpowiedniego zachowania w czasie uroczystości szkolnych, państwowych,
- rozwijanie poczucia własnej tożsamości narodowej,
- tworzenie sytuacji wyzwalających emocjonalny związek z krajem ojczystym przez uczestnictwo w spotkaniach, uroczystościach i konkursach.

3. OPIS INNOWACJI:

W innowacji biorą udział uczniowie klas IV – VI Szkoły Podstawowej wychowawcy, nauczyciele języka polskiego, historii, przyrody, plastyki, muzyki oraz rodzice.

Innowacja opiera się na twórczych i aktywizujących działaniach, mających na celu rozwój postaw patriotycznych związanych z tożsamością kultury narodowej oraz rozbudzanie szacunku i poczucia dumy wobec dorobku minionych pokoleń.

Założeniem innowacji jest realizacja określonych zadań przez uczniów klas IV – VI w kolejnych miesiącach roku szkolnego. Efektem pracy uczniów będzie prezentacja w formie plastycznej, artystycznej i multimedialnej faktów związanych z historią Polski i regionu (m.in. historia i społeczeństwo regionu, świadkowie historii, literatura, dziedzictwo kulturowe).

Procedury osiągania celów innowacji:

- aktywny udział uczniów w dyskusjach podczas omawianych zagadnień na lekcjach;
- udział w uroczystościach rocznicowych na terenie Kołobrzegu;
- uczestnictwo w konkursie śpiewania pieśni patriotycznych;
- współorganizacja wyborów do szkolnego Parlamentu Uczniowskiego.

Harmonogram działań mających na celu wdrażanie założeń innowacji patriotycznej

Treści nauczania	Sposób realizacji	Termin
Patriotyzm, patriota	Analiza i interpretacja literatury patriotycznej z uwzględnieniem literatury najnowszej m.in. M. Rusinek „Zakłęcie na w”. Znajomość hymnu państwowego i szkolnego.	cały czas trwania programu
Człowiek, to brzmi dumnie	Aktywne uczestnictwo w życiu kulturalnym środowiska poprzez spotkania ze sławnymi kołobrzeżanami.	cały czas trwania programu
Moja Polska	Wernisaż prac dzieci w szkole.	cały czas trwania programu
POLSKIE ŚWIĘTA NARODOWE/LOKALNE	Udział uczniów w uroczystościach miejskich (poczet sztandarowy) -rozpoczęcie roku szkolnego /wybuch II wojny światowej Akademia poświęcona pamięci o Janie Pawle II z okazji obchodów Dni Papieskich/ wyboru Karola Wojtyły na Papieża. Obchody Święta Niepodległości	wrzesień październik listopad

	Uczczenie rocznicy Walk o Kołobrzeg i Zaślubin Polski z Morzem Akademia z okazji uchwalenia Konstytucji 3 Maja	marzec maj
CO BYM ZMIENIŁ, GDYBYM BYŁ WŁADCĄ?	Lekcje poświęcone umiejętności podejmowania decyzji dotyczących grupy. Wykorzystanie książki „Król Maciuś I”.	marzec
Lokalne miejsca pamięci narodowej	Wyjścia do kołobrzeskich muzeów.	cały czas trwania programu
Uczestnictwo w obchodach rocznicowych	Udział w obchodach rocznicowych upamiętniających wybuch II wojny światowej w 1939 roku. Apel z okazji obchodów Dni Papieskich – wyboru Karola Wojtyły na Papieża. Apel z okazji Święta Niepodległości Apel Przybliżenie wiedzy na temat zbrodni katyńskiej i uczczenie pamięci katastrofy smoleńskiej Apel z okazji Święta Konstytucji 3 Maja Święto Patrona Szkoły Jana Pawła II	wrzesień październik listopad kwiecień maj maj
Udział uczniów w konkursach:	Międzyszkolny Konkurs Historyczny „WOKÓŁ JÓZEFA WYBICKIEGO I HYMNU POLSKIEGO Szkolny Konkurs pieśni patriotycznej z okazji Święta Niepodległości. Szkolny Konkurs wiedzy o Kołobrzegu Konkurs wiedzy o Janie Pawle II Oraz wg ofert	październik listopad marzec kwiecień cały czas trwania programu
Samorządność uczniów	Wybory do samorządu uczniowskiego. Prawa i obowiązki ucznia. Kampania wyborcza. Jak powinien wyglądać plakat wyborczy? Czym jest samorządność? – gazetka szkolna.	wrzesień/ październik 2013
Koło Patriotyczne	Zapoznanie z poezją patriotyczną . Przybliżenie postaci Sławnych Polaków - ich twórczość i dzieła: - kim był Matejko ? - Fryderyk Chopin - Papież Jan Paweł II Nauka pieśni patriotycznych Polskie tańce narodowe – nauka poloneza	cały czas trwania programu listopad/ maj /czerwiec

4. METODY I TECHNIKI PRACY:

- współpracowywanie scenariuszy uroczystości upamiętniających rocznice i święta narodowe,
- współudział w przygotowaniu przedstawień/apeli,
- odwiedzanie miejsc pamięci narodowej,
- praca metodą projektu,
- praca z tekstem,
- wyjścia oraz wycieczki do muzeów, miejsc o znaczeniu kulturalnym i historycznym,
- spotkania z ciekawymi ludźmi,
- udział w konkursach pogłębiających wiedzę na temat szkoły, regionu, kraju,
- tworzenie dokumentacji z wykorzystaniem techniki fotografii, prace plastyczne.

Preferowanie na zajęciach aktywizujących metod nauczania np. wycieczki, „burze mózgów”, debaty „za i przeciw”, opracowanie plakatów reklamowych, stosowanie metody dramy i dyskusji.

5. PLANOWANE OSIĄGNIĘCIA (EFEKTY):

Prezentowana innowacja ma na celu wychowanie ucznia jako człowieka aktywnego, otwartego, biorącego odpowiedzialność za własne czyny oraz aktywnie uczestniczącego w życiu społeczności szkolnej i lokalnej.

Uczeń:

- Uczeń zna polski hymn narodowy, hymn szkoły, polskie pieśni patriotyczne, symbole narodowe.
- Aktywnie uczestniczy w życiu społeczności szkolnej i lokalnej.
- Potrafi odpowiednio zachować się podczas uroczystości szkolnych i państwowych.
- Zna instytucje państwa demokratycznego.
- Umiejętnie podejmuje decyzje dotyczące grupy.
- Prezentuje postawę patriotyczną i obywatelską.

Dzięki takiemu postępowaniu rozwijanie u uczniów:

- wrodzonych predyspozycji i uzdolnień,
- samodzielności i poczucia odpowiedzialności,
- kształtowanie postawy nieustannej gotowości poszerzania wiedzy o ojczyźnie,
- umiejętności pracy z tekstem, wypowiadania się w mowie i piśmie.

6. EWALUACJA

➤ Zakres ewaluacji:

Nadrzędne cele innowacji patriotycznej dotyczą kształtowania postaw. Dla ewaluacji najistotniejsze będzie więc monitorowanie i obserwowanie zachowań uczniów, przy świadomości, że sferę emocjonalną trudno poddać kryterialnemu mierzeniu. Będzie można jednak obserwować wzrost uczniowskiej samorządności, czy podniesienie ocen z zachowania. W obrębie swoich zajęć nauczyciel – wychowawca może zastosować sprawdzone narzędzia, pozwalające ocenić stopień realizacji programu, zasadność podejmowanych działań dydaktycznych i wychowawczych, prawidłowość doboru form i metod pracy.

Zebrane w ten sposób informacje pomogą wyciągnąć odpowiednie wnioski oraz ułatwią realizację treści patriotycznych w następnym roku szkolnym.

➤ Sposoby ewaluacji działań innowacyjnych:

- Przeprowadzenie ankiety wśród uczniów, nauczycieli oraz wybranej grupy rodziców i analiza jej wyników
- badanie stopnia zainteresowania realizowanym tematem innowacji poprzez wywiad z uczniami
- wymiana doświadczeń między nauczycielami w formie dyskusji
- sprawozdanie z realizacji innowacji.

➤ Wnioski dotyczące sposobów wykorzystania wyników innowacji:

Uczeń powinien:

- Rozwinąć swoje zainteresowanie historią i kulturą Polski oraz regionu
- kształtować w sobie zasady tolerancji i postawy patriotycznej mieć poczucie własnej tożsamości narodowej
- świadomie uczestniczyć w życiu społeczności szkolnej i lokalnej
- być przygotowanym do życia we współczesnej Europie
- odznaczać się odpowiednią postawą oraz strojem podczas uroczystości rocznicowych
- wyrażać szacunek względem symboli narodowych i miejsc pamięci narodowych.

7. PRODUKT KOŃCOWY INNOWACJI:

- prace plastyczne uczniów,
- wywiad z osobą pamiętającą okupację,
- przedstawienie teatralne „Król Maciuś Pierwszy”
- informacja na stronie internetowej szkoły.

8. ŚRODKI DYDAKTYCZNE:

Literatura patriotyczna, opracowania, scenariusze teatralne, scenariusze godzin wychowawczych, materiały plastyczne (farby, kredki, bibuły, papier kolorowy), aparat fotograficzny, komputer, rzutnik multimedialny, płyta CD z pieśniami patriotycznymi.

9. BIBLIOGRAFIA

1. Kozłowski K., Któż wypowie twoje piękno, Wyd. SMYK, Kraków 2002
2. Dereń A., Integracja międzyprzedmiotowa, Wyd. CODN, Warszawa 1998
3. Banaszak D., Ilustrowane dzieje Polski, Wyd. Podsiedlik – Kaniowski i Spółka, Poznań 1990
4. Rożek. M., Kraków – przewodnik historyczny, Wyd. Dolnośląskie, Wrocław 1999
5. Zawilski A., Grób nieznanego żołnierza, Wyd. Nasza Księgarnia, Warszawa 1987
6. Wołek J., Dzieje Polski w malarstwie i poezji, Wyd. Interpress, Warszawa 1987
7. Ruszyc M., Opowieść o orle białym, Wyd. Nasza Księgarnia, Warszawa 1988
8. Kobyliński Sz., Gawęda o broni i mundurze, Wyd. Ministra Obrony Narodowej, Warszawa 1984
9. [www.edukacja.edux.pl/p – 874 – współczesny – patriotyzm.php](http://www.edukacja.edux.pl/p-874-wspolczesny-patriotyzm.php)
10. [www.edukacja.edux.pl/p - 950 - patriotyzm – we – współczesnej szkole.php](http://www.edukacja.edux.pl/p-950-patriotyzm-we-wspolczesnej-szkole.php)

Opracowanie:

Aldona Przybylska Halina Zawada

Ankieta ewaluacyjna dla ucznia

1. Czy chętnie uczestniczyłeś w zajęciach programu?

- a) tak
- b) nie
- c) nie mam zdania

2. Dlaczego brałeś udział w imprezach?

- a) z polecenia nauczyciela
- b) chciałem/am się dowiedzieć więcej o swoim kraju
- c) chciałem/am się wykazać swoimi zdolnościami plastycznymi, aktorskimi itp.
- d) czuję się odpowiedzialny/a za swą ojczyznę

3. Jakie zajęcia podobały ci się najbardziej?

- a) konkursy sprawdzający wiedzę
- b) przygotowanie prac plastycznych (multimedialnych)
- c) udział w apelach/uroczystościach
- d) inne (jakie).....

4. Wymień 3 interesujące miejsca w swoim regionie:

- a).....
- b).....
- c).....

5. Czego chciałbyś się jeszcze dowiedzieć o swoim regionie?

- a).....
- b).....
- c).....

Ankieta ewaluacyjna dla rodziców

1. Czy chętnie uczestniczyliście Państwo w imprezach przez nas zorganizowanych?

- a) tak
- b) nie
- c) nie mam zdania

2. Czy zauważyli Państwo wzrost zainteresowania u dziecka swoim regionem?

- a) tak
- b) nie

3. Czy dzięki zajęciom dziecka poszerzyli Państwo swoją wiedzę o naszym regionie?

- a) tak
- b) nie

4. Czy według państwa zajęcia były interesujące?

a) tak

b) nie

c) nie mam zdania

5. Czy bierzecie państwo udział w uroczystościach państwowych organizowanych w naszym mieście?

a) tak

b) nie

Uwagi

.....

Ankieta dla rodziców:

1. Czy jesteście państwo rodowitymi kołobrzeżanami ?

a) tak

b) nie

Jeżeli nie to z jakiego regionu państwo pochodzicie?

.....

2. Czy jesteście zwolennikami rodzin wielopokoleniowych?

a) tak

b) nie

Czy dzieci mają kontakt z dziadkami?

a) tak

b) nie

Czy znacie państwo historię regionu?

a) tak

b) nie

Czy miejsce zamieszkania ma wpływ na państwa życie?

a) tak

b) nie

Czy chcieliby państwo przeprowadzić się inny region Polski?

a) tak(jaki).....

b) nie

Ankieta dla ucznia

1. W jakim mieszkasz mieście

.....

2. W jakiej mieszkasz dzielnicy

.....

3. Wymień przynajmniej 3 zachodniopomorskie miasta

a).....

b).....

c).....

4. Jak nazywa się region w którym mieszkasz? (podkreśl)

a) Pomorze Zachodnie

b) Pomorze Wschodnie